

# SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izkaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošljaj-  
njem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četr-  
t leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravljavu v dijaškem semenišču  
(Knabseminar). — Določniki tiskovnega društva dobivajo list bres  
posebne naročnine

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. —  
Ekskopiel se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.  
Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr.  
dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

## Zgodovina sv. katoliške cerkve.

Bukev, ki jih družba sv. Mohorja ravno-  
kar razpošilja med svoje ude, je letos, kakor  
vselej, lepo število, pa so tudi lepe, vredne na-  
slednje prejšnjih let.

Častiti bralci „Slov. Gospodarja“ imajo  
jih menda že vsi v rokah in vem, da so vseh  
veseli; po enem ali drugem zvezku pa so še s  
posebnim veseljem segli. Zakaj? Ker se jim  
že prikupi po svoji zvanjanji obliki, ali pa jim  
je po svoji vsebini že star znanec ali jim ustreza  
— „Slov. pravnik“ imam v mislih — v vsak-  
danjem, praktičnem življenju.

Ne bo toraj treba, da jih človek tu še  
posebej priporoča. Toda en zvezek dobe mno-  
gobrojni udi v roke, ki se skriva v neznatno  
obliko in tudi vsebine nijma znane, vendar pa  
nij za to, da se prezira.

Na-nj bo toraj prav, če obrnem v nasled-  
njih vrstah oči častitih bralcev — na „zgodov-  
vino sv. katoliške cerkve“. Spisuje jo veleuč.  
g. dr. Ivan Križanič, profesor bogoslovja itd.  
v Mariboru, ob enem tudi že več let predsed-  
nik našega „tiskovnega društva“.

Cela zgodovina sv. cerkve ima v treh de-  
lih priti na svitlo; a letos dobe čast. udje le  
prvi del, drugi pa jim pride v roke čez dve  
letf in tretji še le čez štiri leta. Tako hoče  
odbor. G. spisatelj sam razdeljuje zgodovino  
v tri veke in vsak ima po dve dobi. V  
letošnjem zvezku nam podaja zgodovino sv.  
cerkve v prvem veku. Začne ga, se ve da,  
s Kristusovim rojstvom in raztegne do konca  
7. stoletja. Prva doba mu traja do cesarja  
Konstantina Velikega do leta 313. in vpelje jo  
s Kristusovim življenjem. V kratkih pa čvr-  
stih potezah nam nariše življenje, učenje, trplje-  
nje božjega Sinú, pride na delovanje apostolov  
Pavla, Petra in ostalih ter pokaže na krvavo  
razdejanje mesta Jeruzalema in pa dolgo toda  
ljubezni polno življenje apostola Janeza.

Za tem pride na vrsto preganjanje

kristijanov, najprej krvavo od Nerona (64. l.)  
do Dioklecijana (312. l.), potlej pa njih pre-  
ganjanje „z mečem duha“. Z zagovorniki  
sv. krščanske vere in razvojem sv. cerkve  
koncem 3. stoletja konča se prvo poglavje.

V drugem poglavju razpravlja se sicer  
kratko, pa še skorej predolgo zapletena zgodo-  
vina krivovercev.

V tretjem poglavju nam razvrščuje g.  
spisatelj plemena duhovenstva, nas seznanja  
z važnimi stranmi bogočastja (tudi pre-  
pirov gledè njega nam nekaj omenja) in spi-  
suje uzorno življenje tedanjih kristijanov.

To poglavje je toliko lepo, da ga bo bral-  
cem premalo enkrat brati. Resnica, lepo je  
bilo ta čas življenje v krščanskih družinah.

Z letom 313. začne se druga doba te  
zgodovine. Glavno torišče ji je svet na jutru  
in to je učenemu g. spisatelju, kakor mnogim  
drugim, brž ko ne uzrok, da potegne to dobo  
do leta 692., kajti od teh mal naprej se postavi  
zgodovina sv. cerkve bolj na večerna tla.

Razvrščuje se kakor prva tudi druga doba  
v tri poglavja in vsako ima kakor v prvi slič-  
no vsebino. V prvem se namreč razpravlja  
razširjanje sv. cerkve, v drugem daje  
mesto glavnim krivim veram, v tretjem  
pa opisuje notranji razvoj sv. vere, večji  
možje sv. cerkve, imenitniše prikazni glede  
bogočastja in njeno uplivanje na življenje ljud-  
stev. Tudi v tej dobi zanima človeka bolj tre-  
tje poglavje, najde pa tudi v prvem in drugem  
marsikaj, kar mu vzbuja resne čute ali ga  
navdušuje za sv. cerkev.

Da se ne spustimo tu v posamezne reči,  
to se pač lahko razumeje, zavrremo pa toraj  
tem bolj bralca na knjigo samo. Vidi pa se  
sicer že iz tega, kar se je navedlo, da je v  
celi knjigi veliko rečij, veselih pa tudi žalost-  
nih, a učeni gospod opisuje nam oboje tako, da  
denemo povzdignjeni na duhu in srci knjigo  
iz rok, želeč, da dobomo drugo kmalu v roke.  
Ne pove nam namreč le resnice, ampak daje

nam jo tudi v lepi, poljudni obliki. S to knjigo sodimo, se g. spisatelj lepo prikupi slov. ljudstvu in ne mara, da ne bo na kvar družbi, če prav pretrga za voljo nje g. Staré-ta „občno zgodovino“; vemo ji za oboje hvalo, vsaka ima svojo ceno.

Le ene reči prosimo čast. bralce. Še le čez štiri leta bodo imeli celo zgodovino sv. cerkve v rokah, naj tedaj ta zvezek vsak lepo okovari, kajti če so bukve cele, več jim stoprv, kaj so vredne. Dr. Mlakar.

### Še enkrat olajšava šolske dolžnosti.

Naša konservativna večina poslancev nam je z velikim trudom priborila predrugičenje šolske postave, v kateri so nam nekatere polajšave zaradi šolskega obiskovanja podeljene to pa takrat, kadar cele občine — ali občine cele šolske okolice — ali pa krajni šolski sveti zato prosijo; ako pa tega ne storijo, zahteva postava strogo osemletno in celodnevno šolsko obiskovanje.

Ne držite toraj rok križem! Šolski sveti in občine zahtevajte polajšavo v 7. in 8. letu šolskega obiskovanja, zahtevajte poldnevni poudak, kder bi morali zavoljo mnogo otrok šolska poslopja ali povečati ali celo nove staviti; skličite brž ko brž seje in sklenite vloge c. kr. okrajnim šolskim svetom doposlati, da naj njih taisti visokemu c. kr. deželnemu šolskemu svetu s priporočbo predložijo.

Tako so v sejah 14. in 21. t. m. storile občine: Sabovska, Markovska, Bukovska, Stonjska, Pervenska in Borovska spadajoče v okolico narodne šole pri sv. Marku.

Te občine so sklenole sledeče vloge c. kr. okrajnemu šolskemu svetu v Ptuj doposlati, katerih zapopadek se tukaj objavi, da se ga zamorejo tudi druge občine, ako jim kaže, poslužiti, glasi se tako-le:

#### Zapisnik.

„Vsi udi občinskega odbora občine..... bili so povabljeni..... t. m. se občinske seje udeležiti, da se o šolski polajšavi sedmega in osmega šolskega leta posvetujejo in sklepajo.“

„Pri tej seji bilo je..... udov navzočih, kateri so (enoglasno) sklenoli, tukaj priloženo vlogo c. kr. okrajnemu šolskemu svetu s prošnjo doposlati, da njo taisti s priporočbo visokemu c. kr. deželnemu šolskemu svetu predložiti blagovoli.“

Občina N.... dne... 1883.

Podpis župana in dveh svetovalcev ali odbornikov.

Slavni c. k. okrajni šolski svet!

„Zastop občine N..... katere otroci v področje narodne šole pri N..... spadajo, sklenol je v seji dne... t. m. — kakor je iz

priloženega zapisnika razvidno — da se zadevajočim staršem zavoljo pomnoženih šolskih stroškov in nepotrebnih zaprek pri poljedelstvu nakladana bremena polajšajo, poslužiti se v postavi 2. maja 1883 podeljene pravice in prositi, da se vsled §. 21. te postave sledeče dovoli:

1. da otroci, kateri so šest let popolnoma šolo obiskovali, v sedmem šolskem letu, v zimskem polletju šolo še popolnoma obiskujejo; v drugem ali poletnem polletju pa samo eden poldan v tednu po 3 uri,

2. da otroci v osmem šolskem letu v zimskem polletju samo eden poldan v tednu po 3 ure šolo obiskujejo, v poletnem polletju pa se od šolskega obiskovanja čisto oprostijo.“

„Podpisani občinski zastop vljudno prositi, naj se ta v postavi 2. maja 1883 utemeljena prošnja visokemu c. k. deželnemu šolskemu svetu s priporočbo predložiti blagovoli.“

Zastop občine N..... dne... 1883.

Podpis vseh za vlogo glasovalih odbornikov:

Pristavek:

Drugačno zahtevanje polajšave v šolskem obiskovanju bilo bi protipostavno in bi ne bilo dovoljeno.

Sobetinec dne 28. Vinotoka 1883.

Jan. Vidovič,  
župan.

## Gospodarske stvari.

### Sadjereja.

Dragi mi Jože! Tvoje pismo sem prejel in iz njega razvidel, da si jel močno zanimati se za sadjerejo, kar me močno veseli. Drage volje bodem ustrezal Tvojej želji, ter Ti poslal nekaj drevesc iz društvenega — Cesarj. Štefanijinega vrta, kakor hitro toliko dorastejo, da bodo za oddati. Pa prav malo bi bilo pomagano, ako bi se le ta drevesca, ki bodo v Štefanijinem vrtu odrastla, razposadila in odgojevala; deželi se bode le pomoglo prenašati težka bremena, ako si omisli ne samo vsaki okraj in vsaka občina, ampak tudi vsaka okolica po jedno veliko drevesnico, katera naj javna in privatna pota, pašnike, trate itd. z mladimi drevesci osarbljuje. Najhitrejše pa in najuspešnejše se da vsak prostorček poobsaditi, ako si napravi vsak kmet in sploh vsak, kateri kaj zemlje ima, za se malo drevesnico, in to bi bila najizdatnejša pomoč.

In to poslednje moj dragi Jože tudi Tebi priporočam in sicer iz sledečih uzrokov:

1. Glej, Ti stauuješ unkraj Radgone — to je precej daleč od Šentjurja. Ali si že poskusil, če bodo mlada drevesca iz tukajšnje zemlje pri vas dobro storila? Kajti druga zemlja, drugo podnebje, druga lega ima velik, a vendar ne vselej ugoden upliv na rastlino. Tu